

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης “απαντά” στον Πατριάρχη Ιεροσολύμων για τη συνάντηση στο Αμμάν

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

“Αδυνατούμε να κατανοήσουμε ότι η Υμετέρα Μακαριότης παραθεωρεί, ή και αγνοεί, το μέγεθος των αρνητικών απορροιών της εν λόγω πρωτοβουλίας” αναφέρει η Α.Θ.Π ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος σε απαντητικό γράμμα του προς τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων, αναφερόμενος στην συνάντηση που πραγματοποιείται στο Αμμάν της Ιορδανίας.

Προσθέτει επίσης ότι εάν ο “αληθής προβληματισμός” του Πατρ. Ιεροσολύμων ήταν γενικώς «περί των προκλήσεων, τας οποίας αντιμετωπίζει η Ορθόδοξος ημών κοινωνία εις τους κρίσιμους καιρούς», τότε θα έπρεπε να απευθυνθεί στο Οικουμενικό Πατριαρχείο. Ο Παναγιώτατος αναφέρει επίσης: “Βεβαίως και απασχολεί ημάς πλέον παντός ετέρου το ζήτημα της πανορθόδοξου ενότητας, αλλ’ η Εκκλησία δεν είναι αδόμητον και αθεσμοθέτητον σύνολον. Ενότης άνευ

υγιούς βιώσεως του Μυστηρίου της Εκκλησίας καταλήγει εις βαθείαν διαίρεσιν εν τοις πράγμασι”.

Απαντητικό Γράμμα της Α.Θ.Παναγιόττος του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου προς την Α.Θ.Μακαριότητα τον Πατριάρχην Ιεροσολύμων κ.Θεόφιλον (25 Φεβρουαρίου 2020)

Μακαριώτατε καί Ἀγιώτατε Πατριάρχα Ἱεροσολύμων καί πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Θεόφιλε, τὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Δεχθέντες ἔναγχος καί μετὰ χαρᾶς τὴν Ὑμετέραν ἐξ Ἀρχιερέων ἀντιπροσωπείαν εἰς τὰς αὐλὰς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν τῆς διεξοδικῆς μετ’ αὐτῆς συνεργασίας, παρουσίᾳ τῶν μελῶν τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου, καθ’ ἣν, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἀνεγνώσθησαν καί ἐπεξηγήθησαν ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων Ὑμῶν τὰ ὑπ’ ἀριθμ. Πρωτ. 93 καί ἀπὸ 31ης Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. ἀδελφικά πρὸς ἡμᾶς Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Μακαριότητος.

Διὰ τῶν μετὰ χειρὸς Γραμμάτων ἡμῶν, ἐπὶ πλέον τῶν μετ’ ἀδελφικῆς εὐθύτητος κατατεθέντων εἰς τὰ ὑπ’ ἀριθμ. Πρωτ. 900 καί ἀπὸ 26ης Δεκεμβρίου παρελθόντος ἔτους ὅμοια, σπεύδομεν ἐν ἀφελότητι καρδίας, ἵνα ἐκθέσωμεν Ὑμῖν τὰ ὡς κάτωθι:

Τυχάνει ἐμφανῆς, καίτοι ἀνομολόγητος καί ἐν τοῖς δυσὶν Ὑμετέροις Γράμμασι, τόσον ἢ οὐχὶ αὐτοπροαίρετος διάθεσις Ὑμῶν διὰ τὴν σύγκλησιν μιᾶς, κατὰ τὸ δυνατόν, πανορθοδόξου συσκέψεως ἐν Ἀμμάν τῆς Ἰορδανίας, ὅσον καί ὁ σκοπὸς αὐτῆς, παρ’ ὅλην τὴν προσπάθειαν ἐμφανίσεώς της μετ’ εὐρυτέρου δῆθεν θεματολογίου. Πέραν τοῦ ἀνιστορήτου καί ἱεροκανονικῶς ἀμαρτύρου πλαισίου τῆς, μακρὰν τῆς εὐχαριστιακῆς, ἀφετηρίας μιᾶς τοιαύτης προσπάθειας, τυχάνει, ὡς καί προεσημειώσαμεν, ὅλως προβληματικὴ ἡ ἐκκίνησις τηλικαύτης διαδικασίας ἄνευ τῆς στοιχειώδους ἐξετάσεως τοῦ κόστους καί τοῦ ὀφέλους τοῦ ἐγχειρήματος εἰς τὸ Σῶμα τῆς Μιᾶς, Ἀγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀδυνατοῦμεν νὰ κατανοήσωμεν ὅτι ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης παραθεωρεῖ, ἢ καί ἀγνοεῖ, τὸ μέγεθος τῶν ἀρνητικῶν ἀπορροιῶν τῆς ἐν λόγῳ πρωτοβουλίας, ἐμμένουσα εἰς τὴν ἀρχικὴν σκέψιν περὶ πραγματοποιήσεως «μιᾶς οἰκογενειακῆς συναντήσεως», ἣτις μοναδικὸν στόχον ἔχει τὴν ἀνατροπὴν τῶν καλῶς ἐχόντων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καί τὴν ἀλλοτρίωσιν τῶν Ἐκκλησιολογικῶν θεμελίων αὐτῆς. Ἐάν ὁ ἀληθὴς προβληματισμὸς τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἦτο γενικῶς

«περί τῶν προκλήσεων, τάς ὁποίας ἀντιμετωπίζει ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν κοινωνία εἰς τούς κρισίμους καιρούς», τότε ἔδει Αὕτη, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ὁμοφώνως ἀποφασισθέντων ἐν τῇ προσφάτως συνελθούσῃ Ἀγία καί Μεγάλη Συνόδῳ, ὅπως ἀπευθύνη συγκεκριμένως πρὸς ἡμᾶς τὰ ἐπὶ πλέον καί μὴ συμπεριληφθέντα κατ' αὐτὴν νέα καί ἐπείγοντα θέματα, πρὸς κοινήν κατ' ἀρχὴν ἄτυπον διαβούλευσιν καί ἐπεξεργασίαν αὐτῶν, καί πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς, ὡς καί πάντοτε, ἀλληλοπεριχωρήσεως τῶν ἡμετέρων ἱερῶν θεσμῶν, θά ὑπῆρχε κοινή καί λυσιτελὴς ἔκβασις.

Ὅμως, ἐν τῇ προκειμένη ἱστορικῇ συγκυρίᾳ τό ἐπιδιωκόμενον, ἐάν θέλωμεν νὰ εἴμεθα ἀληθεῖς καθ' ἑαυτοὺς καί συνεπεῖς πρὸς τὴν ἀπὸ Θεοῦ δεδομένην Ὑμῖν τε καί ἡμῖν διακονίαν, τυγχάνει ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς πείσμονος ἀρνήσεως τοπικῆς τινος Ἐκκλησίας νὰ συνταυτισθῇ καί νὰ ἐναρμονισθῇ πρὸς τὰ ἀπ' αἰῶνος ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ ἀποδεκτά, συνεπικουρουμένα, ἂν μὴ καί ὠθουμένα, εἰς τοῦτο ὑπὸ τῆς πολιτείας τῆς Ρωσικῆς Ὁμοσπονδίας. Ὅσον καί ἐάν φαινώμεθα ἐκ τῆς προχείρου θεωρήσεως τοῦ θέματος αὐστηροί, ἢ μετ' ἐμμονῶν, εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι κατανοεῖτε τί τό ἐπιδιωκόμενον καί ποῖαι αἱ ἀρνητικαὶ συνέπειαι διὰ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν. Ἐάν ἢ κατ' Ἀνατολὰς Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐνδώσῃ εἰς τὰς πιέσεις, τὰς ἀπειλὰς, ἀλλὰ καί τὴν πραγματιστικὴν θεώρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, μακρὰν τοῦ ἀσφαλοῦς ὑποβάθρου αὐτῆς, ἥτοι τῆς ἱερᾶς καί ἁγίας παραδόσεώς της, τότε ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θά ἔχῃ ἀπολέσει τὴν ἀλήθειαν, καθὼς θά ἔχῃ ἐκτραπῇ εἰς περιφερειακὴν συνιστῶσαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἥτις θά προσαρμόζεται εἰς τὰς καιρικὰς ἀπαιτήσεις, ἄνευ ἐσχατολογικῆς προοπτικῆς.

Μετ' ἄλγους, ὅθεν, οὐ σμικροῦ διεξερχόμεθα τό ζήτημα τοῦτο, καί τό ἄλγος ἡμῶν μεγενθύνει, ἔτι πλέον, ἡ διαφαινομένη σύμπραξις τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος μετὰ σκοπῶν καί στόχων βλαπτικῶν, οὐχὶ μόνον διὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καί δι' αὐτὴν ταύτην τὴν Σιωνίτιδα Ἐκκλησίαν καί συλλήβδην διὰ τὴν καθόλου Ὁρθοδοξίαν. Ἡμεῖς ἐπιταγὴν ἡγούμεθα ἀπὸ Κυρίου τό «κράτει ὃ ἔχεις» (Ἀποκ. 3, 11) καί οὐ δυνάμεθα, ἵνα ἀπομειώσωμεν τὰς ἀπὸ τῶν Ἀγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀνατεθείσας ἡμῖν σταυροσχήμους εὐθύνas.

Κατανοοῦμεν ἐν μέτρῳ τινί τὴν δυσκολίαν ὠρισμένων ἐκ τῶν νεωτέρων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ὅπως ἀποδεχθοῦν τὴν πρωτεύθυνον θέσιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλὰ τό τοιοῦτον οὐ βαρύνει ἡμᾶς, καθὼς ἀποτελεῖ ἁγιοπνευματικόν προϊόν τῶν παρελθουσῶν Ἀγίων Συνόδων ἐκπεφρασμένον, καί διὰ τῆς ἀδιασαλεύτου πράξεως τῆς Ἐκκλησίας ἐπιμεμαρτυρημένον. Ἐνίας, ἐκ τῶν κατὰ τόπους ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἀπασχολεῖ ἐπ' ἐσχάτων ζωηρῶς ἡ «ἐκκλητος» θυσιαστικὴ εὐθύνη ἡμῶν, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται πληθωρικῶς καί

ποικιλομόρφως ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ σώματι. Ἐλάχιστον δεῖγμα καί ἔκφανσις αὐτῆς τῆς πτυχῆς τῶν διακονικῶν εὐθυνῶν τοῦ κατὰ καιρόν Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τυγχάνουν καί αἱ Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. Ἐάν τίθεται, λοιπόν, ἐν ἀμφιβόλῳ ἡ ὑπεύθυνος θέσις ἡμῶν, κατανοεῖτε, Μακαριώτατε ἀδελφέ, τὰς σχετικές συνεπείας.

Φρονοῦμεν καί στεντορεῖως ὁμολογοῦμεν ὅτι κωλυόμεθα ἐκ τῆς θέσεως ἡμῶν νά ἀποδεχθῶμεν ἔκπτωσιν τινά ἐκ τῶν ἱερῶν ἡμῶν εὐθυνῶν, ἀλλά καί τήν κατηγορίαν ἐναντίον τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὅτι δῆθεν παραθεωρεῖ τό συνοδικόν πολίτευμα τῆς κατὰ Ἀνατολᾶς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καί μάλιστα ἐκτοξευομένην ὑπό τῶν κατ' ἐξοχήν καταλύνοντων τό τοιοῦτον ἱερόν σύστημα. Ὅμως, οὐδένα ἐξ ἡμῶν διαφεύγει ὅτι ἡ Συνοδικότης ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ δέν τυγχάνει παραπλήσιόν τι τῶν πολιτειακῶν δομῶν, καί πᾶσα μετ' αὐτῶν ἐξομοίωσις ἢ παρομοίωσις ἢ καί παραλληλισμός πρὸς αὐτάς ἀποτελεῖ ἐκτροπήν, ἡ ὁποία ὀφείλει νά προβληματίσῃ πάντας ἡμᾶς. Τῷ ὄντι, ἡ ἐν Συνόδῳ ἔκφρασις τῆς Ἐκκλησίας ἀπετέλεσε τό ἀσφαλές θεμέλιον καί διὰ τήν διαμόρφωσιν τῶν θεσμῶν καί τῶν ἐπὶ μέρους δομῶν αὐτῆς, ἀλλ' ἐπ' οὐδενί λόγῳ ἡ Συνοδικότης ἐπιτρέπεται, ὅπως συγκρίνηται πρὸς τόν κοινοβουλευτισμόν, πολλῷ δέ μᾶλλον, ἵνα ἐκτρέπηται εἰς ἄκρατον λαϊκισμόν πρὸς ἀνάδειξιν -φεῦ!- ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ ἀκραίων φαινομένων, τὰ ὁποῖα διαχρονικῶς ἀπετέλουν ἀπευκταίας ἐκφράσεις τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως.

Μή ἐντρεπώμεθα νά ὁμολογήσωμεν ὅτι αἱ ἀριθμητικά ὑπεροχαί δέν ἀπετέλεσαν ποτέ τήν πεμπτουσίαν τοῦ ὀρθοδόξου ἥθους καί ὅτι τό τοιοῦτον ὑπάρχει ποιοτικόν, καί οὐχί ποσοτικόν μέγεθος. Βεβαίως καί ἀπασχολεῖ ἡμᾶς πλεόν παντός ἐτέρου τό ζήτημα τῆς πανορθοδόξου ἐνότητος, ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ἀδόμητον καί ἀθεσμοθέτητον σύνολον. Ἐνότης ἄνευ ὑγιοῦς βιώσεως τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας καταλήγει εἰς βαθεῖαν διαίρεσιν ἐν τοῖς πράγμασι. Χρέος πάντων ἡμῶν καί μάλιστα τῶν ἐλέω Θεοῦ Πατριαρχῶν τῆς ἱερᾶς τετρακτύος τῶν Πρεσβυγενῶν Ἐκκλησιῶν, ὧν ἡ παρακαταθήκη ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τυγχάνει ἔντονός τε καί ἔγκοπος, ἀσφαλῶς καί ὑπάρχει ἡ ἔγκαιρος καί ἀποτελεσματική ἀντιμετώπισις τῶν ἀπασχολούντων τήν διορθόδοξον κοινωνίαν θεμάτων, ἀλλά τὰ μείζονα τοιαῦτα τὰ καί ὑπερβαίνοντα τήν ἐμβέλειαν τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν καί χρήζοντα, ὡς ἐκ τούτου, καιρίας ἀντιμετωπίσεως δέν δύνανται νά ἐπιλύωνται ἄνευ τῆς οὐσιαστικῆς βουλήσεως καί συμμετοχῆς ἡμῶν.

Δέν δυνάμεθα νά συμερισθῶμεν τήν καινοφανῆ ἀποδοχήν ἐκ μέρους Ὑμῶν εὐθυνῶν, ἅς οὐδέποτε ἡ Ἐκκλησία ἀνέθεσε τῷ Ὑμετέρῳ Πατριαρχικῷ Θρόνῳ, ὡς ἐκείνην τῆς «Μητρὸς Ἐκκλησίας» καί τῆς, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ πρὸς ἡμᾶς Γράμματι λέγετε, «γεφύρα[ς] διὰ τὰς ἀδελφὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ὅπως βαδίσουν καί

σταθοῦν ἀπό κοινοῦ εἰς τούς πειρασμικούς τούτους καιρούς». Πᾶσα παρέκκλισις ἐκ τῶν παραδεδομένων καί ἀναλογουσῶν ἐκάστῳ τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχῶν εὐθυνῶν γεννᾷ μόνον κινδύνους διὰ τήν Ἐκκλησίαν.

Ἐπισημειωθήτω δ' ἐνταῦθα μετ' ἐμφάσεως ὅτι ἡ πολυπόθητος ἐκκλησιαστική ἐνότης καί ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι κοινωνία τῶν ἐκασταχοῦ Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀπαιτεῖ θυσίας καί μετὰ διακρίσεως ἐνάσκησιν τῆς οἰκονομίας χάριν τῆς τῶν πολλῶν σωτηρίας. Οὐδέποτε ἡ Ἐκκλησία ἐθεράπευσε πληγὰς καί προβλήματα ἐν τῷ ἁγίῳ Σώματι αὐτῆς μετ' αὐστηρότητος καί αἰσθήματος ὑπεροχῆς ἔναντι τῶν πεπλανημένων τέκνων αὐτῆς, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐν βαθείᾳ συναισθήσει τῆς ἀποστολῆς της, ἥτις ταυτίζεται ἐν παντί μεθ' ὅλης τῆς Δεσποτικῆς Θείας Οἰκονομίας ἕως Σταυροῦ καί Ταφῆς ἐπὶ τῇ βεβαιότητι τῆς Ἀναστάσεως.

Ἰδιαιτέρως δέ, ἀπευθυνόμενοι πρὸς Ὑμᾶς, Μακαριώτατε ἅγιε ἀδελφέ, ἐπὶ τῇ μὴ εὐφροσύνῳ ἀφορμῇ ταύτῃ, ἀναγκαζόμεθα, ἵνα ὑπενθυμίσωμεν Ὑμῖν, οὐχὶ ἐν ματαίᾳ ἐγκραυχῇ, ἀλλὰ μετὰ ταπεινώσεως καί πραείας διαθέσεως, τὰς ὅσας θυσίας καί τὰς ἐγκόπους ἐξαντλητικὰς προσπάθειάς τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας διὰ τήν περιφύλαξιν καί διατήρησιν καί ἐπαύξησιν καί ἀνάδειξιν τοῦ καθ' Ὑμᾶς ἱεροῦ θεσμοῦ ἐπὶ αἰῶνας πολλούς καί τήν ἀδιατάρακτον συνύπαρξιν, ἕως συνταυτίσεως, τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων Ὑμῶν τε, ὧν κορωνίδες ὑπῆρξαν Θεοφάνης, Δοσίθεος καί Χρῦσανθος, καί ἡμῶν.

Οὐδεὶς ἐκ τῶν μακαρίων Πατριαρχῶν Ἱεροσολύμων ἠσθάνετο ὅτι ἀπομειοῦται, ὅταν ἐξεζήτει ἀπό τούς κατά καιρούς Οἰκουμενικούς Πατριάρχας τήν ἐπιβεβαίωσιν τῶν προνομίων καί τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων καί τῶν ἀνά τήν Οἰκουμένην ἱερῶν Ἱεροσολυμιτικῶν σεβασμάτων. Καί, τάνάπαλιν, οἱ Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι ἠγοῦντο χρέος, εὐθύνην καί τιμὴν τήν περικράτησιν τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καί οὐχὶ ἔκφρασιν ὑπεροχῆς καί καθυποτάξεώς των. Ἡ πρό ἡμῶν ἱστορία γέμει τοιούτων ἁγίων πράξεων. Εἴμεθα, ὅμως, ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι καί σήμερον τὰ δάκρυα, αἱ ἀγωνίαι, οἱ στεναγμοὶ καί αἱ ἀδιάλειπτοι προσευχαὶ αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ Ἀρνίου θέλουσιν ὁδηγήσει τὰ βήματα ἀμφοτέρων τῶν Ἱερῶν καί τιμαλφῶν ἡμῶν Πατριαρχικῶν Θεσμῶν εἰς ὁδοὺς σωτηρίου.

Ταῦτα τὰ ἀκροθιγῶς ἐπισημανθέντα ἀποτελοῦσι μόνον νύξεις πρὸς προβληματισμὸν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Μακαριότητος καί εἴμεθα ἀκλινῶς βέβαιοι ὅτι Αὕτη θέλει ἀρθῇ εἰς τό ὕψος τῶν περιστάσεων πρὸς ἀποφυγὴν πάσης δυσαρέστου καί ἀρνητικῆς συνεπειᾶς, ἐπὶ ζημίᾳ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καί χαρᾷ τῶν νοερῶν καί αἰσθητῶν ἐχθρῶν αὐτῆς.

Ἐπὶ δέ τούτοις, πρόθυμοι διὰ πᾶσαν μεθ' Ὑμῶν περαιτέρω συνεργασίαν καί

ἀποσαφήνισιν πλευρῶν τοῦ προκύψαντος ἐκ τῆς Ὑμετέρας πρωτοβουλίας θέματος ἀποδίδομεν Αὐτῇ τόν ἐγκάρδιον ἐν Χριστῷ ἀδελφικόν ἀσπασμόν καί διατελοῦμεν μετὰ τῆς ἐν Αὐτῷ ἀγάπης καί ἐξιδιασμένης τιμῆς.

,βκ' Φεβρουαρίου κε'

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός